

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Dvořáka a soudců Jaroslava Vávry a Aleše Korejtky ve věci

žalobce: X, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Romanem Kouckým
sídlem generála Svobody 339, 533 51 Pardubice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, IČ 70892822
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

za účasti: X, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Švábem
sídlem Dvořákova nábřeží 1690, 539 01 Hlinsko

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2023,
č.j. KrÚ 67273/2023/105/OMSŘI/Be

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 28. 8. 2023, č. j. KrÚ 67273/2023/105/OMSŘI/Be se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 24 570 Kč, k rukám advokáta JUDr. Romana Kouckého do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V tomto rozsudku se soud zabývá tím, zda byly splněny podmínky pro uložení povinnosti vlastníku pozemku umožnit provedení prací na sousední nemovitosti ve vlastnictví třetí osoby dle § 141 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v relevantním znění (dále také jen „*stavební zákon*“).

I. Shrnutí stavu věci ve správním řízení

2. Městský úřad Hlinsko, stavební úřad (dále také jen „*správní orgán I. stupně*“) rozhodl dne 18. 4. 2023 pod č. j. Hl 18873/2023/SÚ (dále také jen „*prvostupňové rozhodnutí*“) podle § 132 odst. 2 písm. g) a § 141 odst. 1 stavebního zákona o povinnosti žalobce jako vlastníka sousedního pozemku označeného jako stavební parcela č. parc. XA, jejíž součástí je budova č. p. X1 (rodinný dům), v obci X a katastrálním území X (dále také „*pozemek žalobce*“), umožnit z předmětného pozemku ve prospěch osoby zúčastněné na řízení (stavebníka) provedení prací spočívajících v dokončení zateplení fasády rodinného domu č. p. X2 v ulici X v X (dále také „*předmětná budova*“).
3. Napadeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasil.

II. Žaloba a její obsah

4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou dle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“). V žalobě se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného i prvostupňového rozhodnutí pro jejich nezákonnost.
5. Podstatou žalobních námitek je absence povolení k odstranění zbývajících částí azbestového obložení tvořícího plášť předmětné budovy v části, u které má být dokončeno zateplení, jež má bránit stavebnímu úřadu ve vydání opatření na sousedním pozemku. Stavebník dle žalobce disponuje pouze územním souhlasem ze srpna 2007, který opravňuje jen k zateplení fasády. Správní orgány nesprávně posoudily, zda lze požadovat umožnění provedení zateplení fasády po žalobci jako vlastníku sousedního pozemku, jehož předpokladem je odstranění části stavby obsahující azbest, které nebylo povoleno. Dle žalobce správní orgány pochybily, když ve věci rozhodly o uložení povinnosti žalobci umožnit vstup, ačkoliv neučinily potřebná šetření a neprovedly dostatečné dokazování spojené s potřebností povolení k odstraňování azbestu z předmětné budovy.
6. Dle žalobce není dále prokázán veřejný zájem na uložení opatření na sousedním pozemku. Další námítka se týkají správními orgány nevysvětlené možné změny požární bezpečnosti Shodu s prvopisem potvrzuje X.

stavby spojené s odstraněním azbestového materiálu, který je z podstaty nehořlavý, a s tím související zákonný požadavek na vydání povolení. K územnímu souhlasu žalobce namítal, že mu byl doručen v den vyhlášení předmětného rozhodnutí a neměl možnost se k němu vyjádřit.

7. Z důvodu možných nenapravitelných škod na majetku žalobce, ohrožení jeho zdraví a životního prostředí, které by mohly být způsobeny odstraňováním azbestu nekontrolovaným způsobem, požádal žalobce o přiznání odkladného účinku žalobě, čemuž soud vyhověl.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Uváděl, že předmětem odvolacího řízení bylo posouzení zvláštní pravomoci stavebního úřadu dle § 141 stavebního zákona, nikoliv existence platného oprávnění k provedení předmětné stavby (taková námitka nebyla žalobcem v odvolání uplatněna).
9. Zákonné podmínky pro vydání opatření na sousedním pozemku dle § 141 stavebního zákona byly dle žalovaného splněny. Měl za to, že uvedené opatření lze využít pro provedení všech staveb bez ohledu na to, zda vyžadovaly ohlášení či jiné opatření stavebního úřadu nebo zda jsou realizovány jen na základě územního rozhodnutí či územního souhlasu. Opatření bylo vydáno pro vytvoření podmínek k provedení předmětné stavby. Poukazoval na nepřiměřenost vymáhání absolutního naplnění všech procesních postupů pro povolování stavebních činností zejména pro krátký časový rozestup mezi povolováním předmětné stavby a nabytím účinnosti stavebního zákona, uplynutí dlouhé doby od vydání územního souhlasu, pouze dílčí nedokončenosti zateplení předmětné budovy a dobré víry (legitimního očekávání) stavebníka v možné provedení stavby.
10. K žalobní námitce změny bezpečnosti stavby uvedl, že nebyla v prvoinstančním ani odvolacím řízení uplatněna, proto se k ní nemohl vyjádřit. Navíc uvedl důvody, pro které zateplení nebude mít vliv na rozšíření požárně bezpečnostního prostoru stavby.
11. Odmítl hrozící újmu na právech a zdraví žalobce a na životním prostředí s odkazem na prvostupňové rozhodnutí, které stanovilo podmínky provádění prací tak, aby k ohrožení nedošlo, provedou kontrolní prohlídku, při které nebylo zjištěno nebezpečné odstraňování ani ukládání azbestových desek stavebníkem a poučení stavebníka o jeho povinnostech spojených s manipulací s materiálem obsahujícím azbest.
12. K tvrzené nemožnosti žalobce vyjádřit se k územnímu souhlasu uvedl, že územní souhlas byl součástí spisu správního orgánu I. stupně. Zdůraznil, že součástí územního souhlasu je souhlas předchozího vlastníka pozemku žalobce.
13. Závěrem navrhl žalobu zamítnout.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

14. K věci se vyjádřil rovněž stavebník (osoba zúčastněná na řízení) a předložil mj. fotodokumentaci předmětné části budovy. Tvrdil zejména nedostatek aktivní legitimace žalobce z důvodu napadení nesprávného rozhodnutí. Pokud měl žalobce za to, že osoba zúčastněná na řízení nemá potřebná oprávnění k provedení svého stavebního záměru, měl brojít proti územnímu souhlasu vydanému Městským úřadem v Hlinsku dne 8. 8. 2007

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

pod č. j. Hl 19326/2007/SÚ (dále také „územní souhlas“), nikoliv proti napadenému rozhodnutí, které přezkoumávalo prvostupňové rozhodnutí o umožnění vstupu na pozemek žalobce za účelem provedení nezbytných stavebních prací.

15. Měl za to, že podmínkou pro vydání územního souhlasu nebyla povinnost ohlášení, resp. povolení prací s azbestem. Ohlašovací povinnost se vztahuje na stavebního podnikatele, který práce reálně provádí, nikoliv na stavebníka jako laika, navíc v dané věci půjde spíše o krátkodobou expozici azbestu.
16. Tvrdil, že k vydání napadeného rozhodnutí nebyl třeba veřejný zájem a námitka týkající se změny izolačního materiálu (z eternitu na polystyren) a s tím spojená změna bezpečnosti stavby z hlediska protipožárních předpisů směřuje vůči územnímu souhlasu, nikoliv proti napadenému rozhodnutí.
17. V závěru navrhl zamítnutí žaloby.

V. Přezkum věci soudem

18. Soud věc přezkoumal v mezích v žalobě uvedených žalobních bodů. Rovněž se zabýval tím, zda napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a zda zjištěný skutkový stav má oporu ve spisech [srov. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Rozhodnutí správních orgánů vydaná v prvním a druhém stupni správního řízení posuzoval jako jeden celek.

V.a. Zjištění ze správního spisu

19. Z předložených správních spisů zjistil soud následující pro věc rozhodné skutečnosti.
20. Osoba zúčastněná na řízení je vlastníkem předmětné budovy, u které má dojít k dokončení zateplení. Část budovy je z vnější části přístupná pouze z pozemku ve vlastnictví žalobce a tato část předmětné budovy je pokrytá (obložena) materiálem obsahujícím azbest.
21. Správní orgán I. stupně vydal na základě oznámení záměru v území původní vlastníci předmětné budovy a se souhlasem původní vlastnice pozemku žalobce dne 8. 8. 2007 dle § 96 stavebního zákona územní souhlas se změnou stavby – stavební úpravou předmětné budovy. Stavební úprava měla spočívat v provedení zateplení kontaktním zateplovacím systémem s polystyrénem a vnější barevné omítky. Stavební úřad pořádal stavební úpravu pod § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona, tj. stavební úpravu, kterou se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, nevyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí a její provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost.
22. Na základě územního souhlasu došlo v průběhu času k zateplení předmětné budovy s výjimkou právě té její části, která bezprostředně přiléhá k pozemku žalobce (nachází se přímo nad pozemkem žalobce). Záměrem předchozí vlastnice předmětné budovy bylo provést dokončení zateplení i zbývajících částí předmětné budovy, proto se snažila s žalobcem dohodnout na podmínkách přístupu na jeho pozemek. Z důvodu nemožnosti uzavření dohody podala dne 27. 9. 2021 předchozí vlastnice předmětné budovy u stavebního úřadu žádost o uložení opatření na sousedním pozemku dle § 141 stavebního zákona. Předmětem žádosti bylo uložení povinnosti žalobci jako vlastníku přilehlého (sousedního) pozemku umožnit na předmětném pozemku postavit lešení a provést dokončení zateplení fasády předmětné budovy. V průběhu správního řízení bylo provedeno místní šetření a mezi předchozí vlastníci a žalobcem probíhala jednání

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

o podmínkách uzavření dohody ve smyslu § 1022 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. K dosažení dohody pro rozdílné představy o podmínkách jejího uzavření nedošlo.

23. Dne 21. 4. 2022 pod č. j. Hl 14806/2022/SÚ rozhodl správní orgán I. stupně o uložení opatření na sousedním pozemku dle § 141 odst. 1 stavebního zákona. Uvedené rozhodnutí žalovaný rozhodnutím z 10. 10. 2022, č. j. KrÚ 80114/2022/87/OMSŘI/Be na základě odvolání žalobce pro nesprávné vymezení okruhu účastníků řízení zrušil a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení. Během správního řízení došlo ke změně vlastnictví předmětné budovy, kdy jejím novým vlastníkem se stala osoba zúčastněná na řízení. Osoba zúčastněná na řízení se současně stala procesním nástupcem původní vlastnice v řízení před správními orgány.
24. Vzhledem k tomu, že ani následně se nepodařilo dosáhnout dohody mezi žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení o podmínkách vstupu na pozemek žalobce za účelem dokončení zateplení fasády, vydal správní orgán I. stupně další rozhodnutí (prvostupňové rozhodnutí specifikované v odstavci 2 tohoto rozsudku), v němž uložil žalobci povinnost umožnit z jeho pozemku provedení prací spočívajících v demontáži stávající fasády tvořené dřevěným rámem a obložením z osinkocementových šablon a dokončení zateplení fasády předmětné budovy za podmínek, které současně stanovil. Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že byla prokázána nezbytnost opatření z důvodu možnosti provedení prací pouze z pozemku žalobce, nemožnost dosažení dohody mezi žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení i veřejný zájem pro uložení opatření na sousedním pozemku ve smyslu § 132 odst. 3 stavebního zákona. Podkladem pro provedení stavebních úprav byl dle správního orgánu I. stupně územní souhlas z 8. 8. 2007.
25. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobce odvolal. Namítal nezákonnost prvostupňového rozhodnutí způsobenou postupem dle stavebního zákona namísto aplikace § 1022 občanského zákoníku a neprokázání skutečností (nezbytnost vyžadovaných oprav na předmětné nemovitosti) odůvodňují veřejný zájem na vstupu na pozemek žalobce. Žalovaný prvostupňové rozhodnutí na základě odvolání žalobce přezkoumal. Pro nedůvodnost odvolání zamítl a rozhodnutí potvrdil. Zkonstatoval, že prvostupňové rozhodnutí je zákonné a správné.
26. Ministerstvo pro místní rozvoj jako nadřízený správní orgán v přezkumném řízení (§ 94 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) na základě podnětu veřejného ochránce práv přezkoumalo rozhodnutí žalovaného. Jelikož neshledalo porušení právních předpisů, dle § 97 odst. 1 správního řádu usnesením ze dne 16. 4. 2024, č. j. MMR-32047/2024-83 přezkumné řízení zastavilo.
27. K dané věci se na základě podnětu žalobce vyjadřoval i Veřejný ochránce práv, dle kterého (stručně shrnuto) odstranění stavby obsahující azbest vyžaduje vždy povolení stavebního úřadu. Řízení, jehož výsledkem by bylo povolení odstranění azbestového materiálu, je předpokladem pro možné vydání opatření na sousedním pozemku dle § 141 stavebního zákona (viz zpráva o šetření z 31. 8. 2023, č. j. KVOP-32081/2023 a zpráva z 25. 6. 2024, č. j. KVOP-24719/2024).

V.b. Přezkum věci – obecná východiska

28. V dané věci se správní orgány zabývaly posouzením splnění podmínek pro vydání opatření na sousedním pozemku dle § 141 odst. 1 stavebního zákona spočívajícím v uložení
- Shodu s prvopisem potvrzuje X.

povinnosti žalobci jako osobě mající vlastnické právo k sousednímu pozemku umožnit z předmětného pozemku ve prospěch osoby zúčastněné na řízení jako stavebníka provedení prací spočívajících v dokončení zateplení části rodinného domu a provedení omítky.

29. Podle § 141 odst. 1 věty první stavebního zákona *pro vytvoření podmínek k provedení stavby nebo její změny, nutných zabezpečovacích prací, nezbytných úprav, udržovacích prací a k odstranění stavby nebo zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům či stavbám na nich, aby umožnili provedení prací ze svých pozemků nebo staveb, pokud mezi zúčastněnými osobami nedošlo k dohodě.*
30. Podle § 1022 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, *nemůže-li se stavba stavět nebo bourat, nebo nemůže-li se opravit nebo obnovit jinak než užitím sousedního pozemku, má vlastník právo po sousedovi požadovat, aby za přiměřenou náhradu snášel, co je pro tyto práce potřebné.*
31. Z uvedených ustanovení právního řádu dle soudu vyplývá, že osoba, která nemůže provést vymezené stavební práce na své nemovitosti jinak než s použitím sousedního pozemku, se může domáhat umožnění provedení prací soukromoprávní nebo veřejnoprávní cestou (tedy buď postupem dle § 1022 občanského zákoníku nebo dle § 141 stavebního zákona, resp. dle § 297 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, v relevantním znění). Dle krajského soudu tedy nebylo u stavebníka vyloučeno, aby podal žádost ke stavebnímu úřadu o uložení opatření ve smyslu § 141 stavebního zákona. Povinností stavebního úřadu pak bylo posoudit, zda jsou zákonné podmínky pro uložení opatření splněny. Soud k tomu dodává, že ani v případě uložení povinnosti dle § 141 stavebního zákona není vyloučeno, aby se povinné osobě dostalo náhrady za omezení vlastnického práva (čl. 11 odst. 4 Listiny), a to pořadem práva soukromého na základě jeho žádosti směřované oprávněné osobě, příp. na základě žaloby.
32. Podle § 128 odst. 1 věta první stavebního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2006 do 31. 12. 2012, *vlastník stavby je povinen ohlásit stavebnímu úřadu záměr odstranit stavbu, s výjimkou staveb uvedených v § 103, nejde-li o stavbu, v níž je přítomen azbest.* Podle téhož ustanovení účinného od 1. 1. 2013 do 23. 1. 2023 *vlastník stavby je povinen ohlásit stavebnímu úřadu záměr odstranit stavbu, s výjimkou staveb uvedených v § 103, nejde-li o stavbu podle § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8 nebo stavbu, v níž je obsažen azbest.* Podle téhož ustanovení účinného od 24. 1. 2023 do 30. 6. 2024 *vlastník stavby je povinen ohlásit stavebnímu úřadu záměr odstranit stavbu, s výjimkou staveb uvedených v § 103, nejde-li o stavbu podle § 103 odst. 1 písm. f) bodů 4 až 8 nebo stavbu, v níž je obsažen azbest.*

V.c. Vlastní posouzení věci

33. V dané věci je rozhodné a mezi účastníky řízení nesporné, že část předmětné budovy, u které má být provedeno dokončení zateplení a omítky, je přístupná pouze z pozemku ve vlastnictví žalobce (pokud soud pomine obtížně představitelnou práci z plošiny, avšak stále nad pozemkem žalobce), a její současný plášť je tvořen materiálem obsahujícím azbest. V srpnu 2007, tedy již za účinnosti stavebního zákona č. 183/2006 Sb. (účinný od 1. 7. 2006), byl stavebním úřadem vydán územní souhlas se změnou stavby – stavební úpravou předmětné budovy spočívající v provedení zateplení předmětné stavby (kontaktním zateplovacím systémem s polystyrénem) a vnější barevné omítky dle § 96 stavebního zákona. Ze správních spisů však nevyplývá, že by v dané věci bylo stavebním úřadem vydáno povolení ve smyslu § 128 stavebního zákona k odstranění části stavby obsahující Shodu s prvopisem potvrzuje X.

azbest, ač je v dané věci zřejmé, že předpokladem pro realizaci a též dokončení zateplení předmětné budovy bylo a je právě odstranění původního azbestového obložení.

34. Soud si je vědom skutečnosti, že v průběhu doby od vydání územního souhlasu (rok 2007) do doby vydání napadeného rozhodnutí žalovaného (rok 2023) se právní úprava týkající se staveb, resp. jejích částí obsahujících azbest, vyvíjela. Nicméně je nepochybné, že odstranění stavby, resp. její části obsahující azbest po celou dobu podléhalo opatření (povolení) stavebního úřadu (viz výše jednotlivá znění § 128 stavebního zákona a závěr Veřejného ochránce práv). Dle § 2 odst. 4 stavebního zákona se stavbou rozuměla i její část.
35. Správní orgány vydaly opatření na sousedním pozemku ve smyslu § 141 stavebního zákona na základě územního souhlasu, který však dle svého obsahu opravňuje osobu zúčastněnou na řízení jako právního nástupce původního vlastníka a stavebníka k provedení pouze v územním souhlasu výslovně popsaných stavebních úprav. Předpokladem dokončení zateplení části předmětné budovy je však odstranění azbestového obkladu, které nebylo v souladu s účinnou právní úpravou povoleno. Proto je třeba, aby bylo správními orgány nejprve rozhodnuto o povolení odstranění azbestového obkladu. Teprve poté bude na místě, aby správní orgány posoudily podmínky uplatnění institutu opatření na sousedním pozemku.
36. Žalovaným uváděné okolnosti, tedy nepřiměřenost vymáhání absolutního naplnění všech procesních postupů pro povolování stavebních činností zejména z důvodu krátkého časového rozestupu mezi povolováním předmětné stavby a nabytím účinnosti stavebního zákona, uplynutí dlouhé doby od vydání územního souhlasu (16 let), pouze dílčí nedokončenost zateplení předmětné budovy a dobrá víra (legitimní očekávání) stavebníka v možné provedení stavby, nejsou dle soudu natolik významné, aby odůvodnily postup správních orgánů nikoliv dle zákonné úpravy (v době vydání napadeného rozhodnutí dle § 128 stavebního zákona, v relevantním znění). Přítomnost azbestu a jeho negativní vliv na lidské zdraví a životní prostředí v případě nesprávné manipulace s ním a zájem na tom, aby práce s azbestem byly odpovídajícím způsobem regulovány, v tomto případě při úvahách soudu převážily nad uváděnou ochranou práv stavebníka nabytých v dobré víře. Je tomu tak i za situace, kdy správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí na zjištění o přítomnosti azbestu reagoval stanovením podmínek pro provádění prací (stavebníka zavázal zejména k postupu v souladu s požadavky zákona č. 541/2002 Sb., o odpadech, a ustanovením § 128 odst. 5 stavebního zákona) a poučením stavebníka o jeho povinnostech spojených s manipulací s materiálem obsahujícím azbest.
37. Soud souhlasí s žalovaným, že předmětem odvolacího řízení bylo přezkoumání podmínek uplatnění institutu opatření na sousedním pozemku. Vzhledem ke konkrétním okolnostem daného případu (tedy nezbytnosti odstranění zbylé části obložení původní fasády obsahující azbest před provedením dokončení zateplení fasády a omítky) se však měly správní orgány zabývat i otázkou, zda bylo odstranění části stavby v souladu s právní úpravou i řádně povoleno. Rovněž soud v tomto řízení je povinen na základě námítky žalobce vyhodnotit, zda opatření bylo vydáno v souladu se zákonem, byť ve správním řízení byla tvrzení týkající se azbestu vznesena až v jeho závěrečné fázi.
38. Námítky osoby zúčastněné na řízení neměly dle soudu potenciál zvrátit úvahy vedoucí ke zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce byl k podání žaloby aktivně legitimován, neboť posouzení potřebnosti povolení k odstranění části stavby obsahující azbest vzhledem ke chronologii prací (tj. nejprve odstranění azbestového obložení, teprve následné dokončení

zateplení polystyrenem a provedení nové fasády) muselo předcházet uložení opatření na sousedním pozemku, tedy uložení povinnosti žalobci umožnit provedení prací specifikovaných v územním souhlasu z jeho pozemku. Ustanovení § 128 stavebního zákona se vztahuje na všechny vlastníky staveb, v nichž je obsazen azbest, nikoliv pouze na stavební podnikatele.

39. Soud konečně uvádí, že správnímu orgánu I. stupně a poté též žalovanému nelze upřít snahu o vyřešení dané situace postupem (tj. stanovením podmínek provedení odstranění části stavby obsahující azbest v rozhodnutí - opatření na sousedním pozemku a poučením stavebníka o jeho povinnostech spojených s manipulací s materiálem obsahujícím azbest), který sice ne zcela odpovídal zákonu, nicméně z podstatné části mohl eliminovat možné negativní dopady spojené s nesprávnou manipulací se stavebním materiálem obsahujícím azbest. Vzhledem k prokázaným škodlivým účinkům azbestu zejména na lidské zdraví však soud hodnotí použitý postup jako ne zcela dostatečný. Odstranění zbylé části původního obložení předmětné budovy obsahující azbest je třeba v souladu s účinnou právní úpravou povolit a tím zajistit náležitou ochranu práv třetích osob. Uvedený závěr platí i v situaci, kdy vlastník prospektivně „zatíženého“ pozemku nemá ochotu vyjít stavebníku vstříc a vstup na svůj pozemek nehodlá nejspíše ani v základu umožnit.

VI. Závěr a náklady řízení

40. Na základě shora uvedeného tedy soud uzavírá, že předpokladem pro vydání opatření na sousedním pozemku dle § 141 stavebního zákona byla existence řádného povolení k odstranění části stavby obsahující azbest v souladu s účinnou právní úpravou. Absence uvedeného povolení způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí. Předpokladem splnění požadavku veřejného zájmu dle § 132 odst. 3 písm. b) stavebního zákona je totiž to, aby stavba byla prováděna v souladu s rozhodnutím nebo opatřením vydaným v souladu se zákonem. Na tomto závěru nemění cokoli ani předchozí souhlas původní vlastnice nemovitosti s prováděním zateplení sousedního domu. Proto soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení dle 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku.
41. Soud v souladu se zásadou omezené kasace (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) neshledal okolnosti pro žalobcem navrhované zrušení i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Je na žalovaném, jak bude ve věci nadále postupovat.
42. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Úspěšným byl žalobce, proto mu byla proti žalovanému přiznána náhrada nákladů řízení před soudem. Za důvodně vynaložené náklady soud považuje náklady spojené s pěti úkony právní služby, a to: (i) převzetí a příprava zastoupení, (ii) sepsání žaloby, (iii-iv) dvakrát účast na soudním jednání (dne 25. 6. 2024 a 16. 7. 2024) a (v) jedno písemné podání, neboť replika k vyjádření žalovaného z 11. 12. 2023, vyjádření k usnesení přezkumného orgánu z 7. 6. 2024 a replika k vyjádření osoby zúčastněné na řízení z 7. 6. 2024 mohly být učiněny v rámci jednoho písemného podání. Za vyjádření k šetření veřejného ochránce práv soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť jde z velké části o přepis doloženého vyjádření veřejného ochránce práv. Za každý úkon činí odměna 3 100 Kč, k tomu náleží pětikrát režijní paušál po 300 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Dále byla žalobci přiznána náhrada soudního poplatku za podání žaloby Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ve výši 3 000 Kč a návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč. Odměna a náhrady advokáta se zvyšují o 21 % DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkem tak bylo žalobci přiznáno na nákladech řízení 24 570 Kč.

43. Platební místo vyplývá z ust. § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), za použití § 64 s. ř. s. Lhůta k peněžitému plnění byla stanovena podle § 160 odst. 1 o. s. ř.
44. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soud v řízení neuložil žádnou povinnost. Soud současně neshledal důvod zvláštního zřetele hodný odůvodňující přiznání práva na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.), a to i s přihlédnutím k tomu, že zájem na výsledku řízení osoby zúčastněné nebyl na straně úspěšného žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 16. červenec 2024

Jan Dvořák v. r.
předseda senátu